

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Extra Posten.

Måndagen den 29 November 1819.

Upplysningar vid Recensionen öfver Sednare Delen af *Anteckningarne om Svenska Vitterheten*, införd i Allm. Journalen N:o 235-244.

(Slut från N:o 16.)

Således har Journalisten mot Sednare Delen af mina Anteckningar anført tjuuguett Gravamina. Af dessa är det ett som alldeles icke rör mig; två som framkommit derigenom, att Journalisten sjelf, å egen hand förändrat min thes; elfva åter hafva befunnits, å Rec. sida, förhastade och tvenne tåla starka modificationer. I de öfriga fem: trenne angifvelser af origtiga årtal, ett af en origtig tryckningsort och en af ett orätt refererad stycke, har han rätt. Jag nekcar ej, att det högelingen grämer mig, att dessa fem brister skola finnas i min Bok, men det enda jag kan trösta mig med, är att sådant inträffat med alla Litterär-Historiska verk, i synnerhet de hvilka blifvit utförda utan att Författarne haft några föregångare. Om Rec. vill företaga sig att genomgå ett af de viktigaste verken i vår Lärdomshistoria, Rosenhanes Anteckningar om Kongl. Vetenskaps-Akademien -- ett verk, omfattande en så kringskuren krets, till hvilken Förf. haft så goda källor i äldre förarbeten och i Akademiens Pretocoll och

Dagböcker, och till hvars granskning han hade så god tid under den fleråriga tryckningstiden -- så skall han der upptäcka ett oändligt större antal både af misskrifna årtal och betydligare brister, än någonsin i min bok. Det oagadt är Rosenhanes ett ganska godt verk, och Journalisten sjelf har icke nog kunnat berömma det. Min skrift måste åter totalt förkastas. Men Författaren till den förre var Canzli-Råd och Ledamot af Canzlistyrelsen. Den sednare åter är uppsatt af

L. Hammar-sköld,

tills vidare Amanuens vid
Kongl. Bibliotheket.

P. S.

Allt det öfriga, tidt och ofta om-tuggade och åter omtuggade sladdret om min litterära fräckhet, oduglighet m. m., med hvilket Journalisten gerna, om det i hans förmåga stode, ville skada och smärta mig, skänker jag honom gerna efter. Man kan neml. icke besvara ett radotage, som saknar allt ämne och allt innehåll, utan att också radotera, och hvilken ärlig Författare är det, som icke beder himlen bevara sig från all slags litterär likhet med den Allmänna Journalisten? -- Endast öfver mitt namngifvande af Anonymer, emedan skrik

deremot, från flere håll, låtit förspörja sig, måste jag anföra några ord.

Ifrån den tid Litterär-Historia och Bibliognosi funnos, hafva, emedan det just är dessa kunskapsarters ändamål, att utreda allt hvad som kan vara mörkt inom Litteraturens område, deras idkare just lagt sin yttersta vinning om, med åsidosättande af alla andra considerationer, att upptäcka sådana Författare, hvilka icke på sina skrifter angifvit sig. Man har också ordentliga verk, skrifna endast i denna afsigt, såsom t. ex. Dahlmans *Masquirte und demasquirte Gelehrte*; Stiernmans *Centurie Anonymorum* m. fl., och då nu i år Meusel annonserat en ny upplaga af sitt *getehrte Teutschland*, slutar han anmälan med löftet, att förut anställa en noga jagt efter alla Anonymer och Pseudonymer. Dessa grundsatser hafva också varit följda i alla äldre, på Svenska utkomna, Litterär-Historiska verk, som kan synas af Upsala Bibliotheks-Catalog, af Rosenhanes *Historia öfver Vetenskaps-Akademien*, af min Förteckning öfver Svenska Scholeböcker (en skrift öfver hvilken den Journalistiska kritiken äfven varit Pythagoré) o. a. Det är alltså gifvet, att Litterär-Historikern måste, under utöfningen af sitt kall, lemua alla andra afseenden å sido, och att således helt annorlunda är mitt förhållande, och helt andra regler har jag att följa, såsom sådan, än som Boktryckare, heldst som detta förhållande längesedan upphört och ingen ting annat blifvit bekantgjordt — som förhållandet är med Romanen Albert och Louise — än hvad större delen af Allmänheten visste förut. Endast för Boktryckaren, ej för Litterär-Historikern, är Tryckfrihets-Förordningen gifven, hvares uttryckliga ändamål är att skydda hvar mans rätt, men ej att hindra allmän upplysning. Det är väl ganska naturligt att den, som har det på sitt litterära samvete, att hafva

författat och utgifvit dylika dödfödda vittra krymplingar, som t. ex. Rimmeriet *Mina öden vid Akademien; en Sång the ätandes*; Romanen *Fuselbrenner* o. m. s., med händer och fötter sträfvar emot att se sig brändmärkt med skammen, att vara känd som deras Anceror. Men då det så illa åtburit, att Bibliothekarier och Boksamlare måste dragas med dessa uselheter, få deras Författare, då de en gång utgifvit dem, lof att låta sig nöja dermed att se sig namngifna.

Journalisten har, enligt N:o 243, gjort den erfarenheten att jag bär i handen ett bart svärd. Är det så, så är Allmänna Journalisten verkligen icke den man, som fått kraft att rycka det ifrån mig. Det visar han just i samma Nummer, der han gerna ville förtröta och utskämma mig med jemnförelse mellan mig och äldre, som han inbillar sig, föregångade Litteratörer, men hans okunnighet är så stor, att han bland andra, äfven liknat mig vid Laurentius Valla: en man om hvilken Wachler yttrar sig (*Handb. der lit. Cultur*, s. 404) *ein geschmackvoller und geistreicher Kenner der Alten, bestritt, in philosophischen Aufsätzen die Barbarey der Scholastiker und wuste seinen Schriften durch Witz, Mannigfaltigkeit und Eleganz einen vorzüglichen Reis zu geben*. Är detta då Journalistens mening om mig och mina skrifter? — Det är sant, den likhet finnes verkligen mellan L. Valla och mig, att äfven han ifrigt bestridde sin tids osmak, inskränkta åsikter och skefva och låga grundsatser; men det råder mellan oss deremot den stora åtskillnaden, att, då han var vuxen, hela sitt tidehvarfs lärdaste och skarpsinnigaste, fast i en falsk Philosophies fjettrar bebundna hufvuden, så är det endast mot Allmänna Journalens halfblinda och skefögda Pygméer, som jag känner mig vara en Kaxe.

Fragmenter, rörande Lyckt-Orden, funna bland en afsliden Lyckttändares papper.

(Forts. från N:o 5.)

Protocoll, hållne i Lyckt-Orden.

N:o 2.

Den 23 påföljande sammanträdde Orden, då Ordföranden öppnade sammankomsten med ett kort tal om doden. Befallte så att de vanliga arbeten skulle taga sin början. Efter en stunds förlopp rapporterade Brodern och constituerade dansmästaren Flaxen, att under det han med borsten N:o 3 höll på att damma vidtskinande brodern Tuting, trodde han sig hafva förmärkt ett profant bulle på Ordensläktarn, och föreslog han en noga undersökning, emedan han flere gånger under damningen förmärkt någon framtitta, rysta på hufvudet och göra de ohyggligaste grimacer.

Befallte så Ordföranden att Ordens arbeten för en stund skulle upphöra, poster utsättas kring läktarn och samtelige bröderne med den största varsamhet och kold gå till väga, på det den oförskämde, som med sina ögon vågat oskara Ordens helgedom, måtte genast gripas och framföras. Sedan uppgången till läktaren med 6 bröder blifvit besatt, alla dörrar tillriglade och 2:ne medlemmar placerat sig vid hvarje fönster, nedsteg Ordföranden, hvarvid brodern Bladen anmärkte, att han ej för mycket borde utsätta sin egen person, och vore hans råd, det Ordföranden beväpnade sig med den gamla hagelbössan eller musquedundret, hvilket Ordföranden också, på samtelige de öfriges enträgna begäran, fann för godt att bifalla, och tog så musquedundret på axeln. Framsteg derefter halftskinande brodern Hoppe och tillade, det han ville fästa brödernas uppmärksamhet derpå, huruvida icke händelsen kunde foga, att den oförskämde,

för att undslippa, kunde taga ett skutt utför läktaren och dymedelst, under den första bestörtningen, söka undkomma genom flykten. Yttrade härvid brodern Tuting, att han vore för sin del beredvillig hemgå och till Ordenssalen upphemta 2:ne räfsaxar, dem han annars om sommartiden endast brukade för att afhålla tjufvar från sin trädgård. Detta förslag funno samtelige bröderne mycket vältäckt, hvadan brodern Tuting genast anmodades att härutinnan gå brödernas önskan till mötes. Efter en stunds förlopp återkom brodern Tuting med icke mindre än fyra räfsaxar, jemte en pistol och en hirschfångare, hvaröfver alla gladdede sig, och betackade hans visade, outtröttliga nit för Ordens bestånd. Utlades så räfsaxarne, hvarefter man skred till formlig undersökning. I detta afseende uppgick Ordföranden, omgifven af 12 högt uppsatte bröder och Comendörer, på den förut nämnde läktaren, då, till medlemmarnes stora förvåning, det befanns icke vara någon annan än den vidtskinande brodern Tutings Katt, hvilken tagit posto i ett hörn vid väggen. Häröfver fröjdade sig alla, förmenandes att någon elakartad meniska hade sig på läktarn befunnit. Tyckte dock alla bröderne detta vara en vink af ödet, att varsammare gå till väga vid sina sammanträden och framför allt hålla alla tillgångar noga bevakade. Emedlertid betackades brodern Flaxen för sitt nit, och skulle han vid nästa tjenliga tillfälle erhålla ett distinctions-tecken i svart band. Framsteg så brodern Tuting och bad om ursäkt, att en af hans husfolk vågat med sin nylikna närvaro störa brödernas glada sammanträde och utan hans vetskap hit begifva sig.

Efter åtskilliga samtal öfver nyssnämnde sak, framställde Ordföranden till brödernas ompröfning, huruvida genom nämnde djur man kunde befara, det någon af Ordens mysterier blefve

yppad. Härutinnan voro brödernas tankar söndrade. En del föreslogo, att man skulle genast afrätta den förmätne, och skulle man åt brodern Tuting uppdraga verkställigheten häraf. Andre åter funno detta sätt nog våldsamt och föreslogo en medelväg, nemligen att han (katten) skulle hållas instängd inom Ordens murar till sin död och njuta tillbörlig tärepning. Någre åter, och bland dem Ordföranden, framställde till brödernas uppmärksamma åtgärd, huruvida icke bäst vore, att undersökning anställdes, om den förmätne kunnat inhemta någon kunskap om Ordens arbeten. I anledning deraf lade Ordföranden honom sakta i karpusen, nedsläppande honom derefter på golfvet. Reste han sig då först på 2:ne fötter, gick så åter på fyra, gjorde ett skutt och ropade kurr. Den nitiske brodern Flaxen anmärkte, att detta säkerligen vore en härmning af brödernas sätt att arbeta och kunde man häraf nogsam se, dels huru mycket förstånd djuren hafva, dels huru vådligt det är, att icke hafva Ordens tillgångar väl bevakade.

Uppsteg så Brodern Tuting och i ett långt tal bad samtelige medlemmarne om ursäkt derföre, att han på sätt och vis varit vållande till detta ofog, ville han dock, som orden föllo, hvad katten anginge, försöka taga hunden ur honom, och lära den gunstiga herren, med en tjock läderpiska och söt mjölk, aflåta ifrån att ropa kurr och gå på fyra ben; häröfver glädde sig alla, förlitande sig på brodern Tutings kända skicklighet och nit; och påsatte sig derpå Ordf. karpusen och befällte det bröderna, för att få tankarne på ett ställe samlade, skulle ställa sig på hufvudet; och vore detta så mycket angelägnare, som han hade i sinnet, att föredraga dem flere viktiga öfverlägg-

ningar; anmodade dock dessförinnan brodern Hoppe, att förbiåda kattens ögon, hvilket med vanligt broderligt nit verkställdes. Försökte så samteliga bröderna att stå på hufvudet; härvid inträffade den oförutsedda händelsen, att brodern Tuting föll baklänges öfver en ljusställare, hvilket uppväckte icke ringa förskräckelse. Yttrade derpå brodern Tuting, att högra foten vore mycket tung och hade der säkert några tankar kvarstannat, hvilka tagit öfverbalancen, så att han nästan löpt fara att, för sina tankars iordningsställande, bryta halsen af sig. Ville han dock ännu en gång försöka, hvar dan Ordföranden befällte, att tvenne bröder skulle fatta uti hans fötter, på det ingen vidare öfverbalance måtte inträffa. Brodern Tuting anmärkte dervid, huru han nu tydligen försporde tankarnes skyndsamma lopp åt hufvudet, och ville han flitigt öfva sig härutinnan; fann dock nu först huru svårt det var, att så här på ögonblicket rangera sina affärer i hufvudet. Sedan samtelige medlemmarne tillkännagifvit, det de nu samlat alla sina tankar, utdelades genom brodern Tutings benägna åtgärd, band åt alla bröderna, hvar på Ordföranden uppmanade dem, att hårdt om halsgropen tillsnöra sig, på det man ej finge den förtraten, att de samlade begreppen från hufvudet åter nedlöpte i de öfriga kroppdelarne. Hvilket allt med vanligt broderligt nit verkställdes. Derefter framställde Ordföranden till brödernas mogna betänkande, följande: Sällskapet eller Orden hade nu vunnit den stadga och sköna gång i alla sina förehafvanden, att det vore skäligt stämpla det med ett namn, som kunde åt den profana verlden gifva Orden ett yttre värde och anseende. (Forts. e. a. g.)

N:o 18 utgifves nästa Torsdag.

Stockholm, tryckt hos JOHAN IMNELIUS.